

معماری مساجد و مراکز اسلامی در بافت غیر مسلمان

سارا زکی پور¹، پروانه قریب گرکانی²

1- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری داخلی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد پردیس، پردیس، ایران

2- مدرس گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد پردیس، پردیس، ایران

چکیده:

دین اسلام سریعترین میزان گسترش را در میان ادیان را دارا است. جمعیت مسلمانان نیز به همین سرعت افزایش میابد. و این حقیقت نیاز به ساختمان های اسلامی مانند مساجد و مراکز اسلامی را افزایش میدهد. مساجد نقش مهمی در اسلام و زندگی مسلمان ایفا می کنند. مساجد غرب در چشم اهالی این منطقه که به تجلی بصری اسلام عادت ندارند تازه وارد به نظر میرسد. مسجد یکی از عینی ترین جلوه های هویت جهان اسلام در کشورهای غیر مسلمان است. تعداد قابل توجهی از کشورها سبک های معماری بی شمار و متنوعی برای ساختمان های اسلامی دارند. هر مسجد اثرگذاری منحصر به خود را دارد. مهم ترین عامل پشت این تفاوت ها تاثیرات طبیعت مانند مواد اولیه محلی و محیط آن منطقه است که به دنبال آن اثرات انسانی نیز دخیل می شوند مانند: مهاجرین مسلمان، استعمار، سرمایه، قانون، فرهنگ و سنت. هدف این مطالعه بررسی جداگانه هر عامل و تاثیر آن روی معماری مساجد و مراکز اسلامی در بافت های غیر مسلمان به وسیله آنالیز و مقایسه چند نمونه است.

واژه های کلیدی : مساجد ، مراکز اسلامی ، استعمار ، مهاجرین

مقدمه :

در بسیاری از پایتخت های غربی مانند لندن، واشینگتون یا پاریس که وجود مساجد یا مراکز اسلامی نقطه عطفی برای مسلمانان محسوب می شود، هدف وجود مساجد اعلام حضور مسلمانان در آن شهر است همانطور که مکانی برای گردهمایی های اجتماعی ، تحصیلی و خدمت رسانی به عوام است.

معمولا تامین هزینه های این ساختمان ها از طریق گروهی از مسلمانان با ملیت و سابقه متفاوت تامین میشود. این موضوع هم چنین نشان می دهد که گروه های مهاجر خود را جزئی از زمینه آن فرهنگ بیگانه میبینند. در این زمینه عوامل بسیاری در شکل دهی به نوع، طراحی و نقش مسجد در محیط چند فرهنگی ، دخالت دارند. در میان این عوامل می توان به مهاجرین این کشورها، قانون کشور، مواد در دسترس برای ساخت و ساز، هزینه در دسترس، اثرات استعمار طلبی و فرهنگ و سنت اشاره کرد.

در این مقاله این عوامل و تاثیرات آنها روی معماری مساجد و مراکز اسلامی به وسیله آنالیز و مقایسه نمونه های موجود در کشور های غیر مسلمان که به ساختن نمونه مناسب ساختمان اسلامی مناسب هم آهنگ با مکان آن کمک میکنند، بررسی خواهد شد.